N°. 92

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 16 NOVEMBER.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE *BREDA*, gelet dat in weerwil hunner Publicatie van den 18. October jl., nog een aantal *Patenten* zijn blijven berusten, roepen bij deze de belanghebbende Ingezetenen nogmaals op, om hunne Patenten, over den loopenden dienst, uiterlijk vóór den 22. November aanstaande, ten Stadhuize te komen afhalen; als zullende na dien tijd de nog overgeblevene Patenten dadelijk door den Deurwaarder der Directe Belastingen worden rondgebragt, en alsdan daarvoor, volgens de bestaande verordeningen, *tien cent voor ieder* moeten worden betaald.

BREDA, den 14. November 1851.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van denzelven,
De Secretaris,
L. D. G. TEXCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den November.

De zitting der wetgevende vergadering van Dingsdag heeft weder een tooneel van onstuimigheid opgeleverd, hetwelk men verwachten kon dat in de tegenwoordige omstandigheden bij de eerste gelegenheid zou plaats hebben. Aanleiding daartoe gaven de klagten van een lid der vergadering, de heer *Sartin*, tot de bergpartij behoorende, wegens mishandelingen hem door de politie aangedaan, bij gelegenheid van een politiek gastmaal te Comentry gehouden. De gewezen minister van binnenlandsche zaken, *L. Faucher*, onder wiens bestuur de zaak was voorgevallen, verdedigde met kracht de handelingen der openbare magt; doch nu beklom de tegenwoordige minister *Thorigny* de tribune, en zeide onder anderen, dat beide partijen schuld hadden. Deze woorden bragten wat rumoer te weeg; [illegible] minister in de rede; de president *Dupin* liet zich een scherp woord jegens gezegden minister ontvallen, waarop zich het vreemd verschijnsel voordeed, dat de minister door de linker zijde levendig werd toegejuicht, en dat van den anderen kant een ander minister, die voor het onderwijs, de heer *Giraud*, zijn ambtgenoot zijdelings laakte. Ten slotte werd met 491 tegen 228 stemmen tot de orde van den dag overgegaan.

De heer *Daru*, rapporteur der commissie, welke het nieuw ontwerp omtrent de kieswet heeft onderzocht, heeft daarop zijn verslag aan de vergadering aangeboden; zoo als men reeds wist, strekt het tot eenvoudige verwerping van het ontwerp. Doch er heeft eene bijeenkomst van vele leden der behoudende partij plaats gehad, welke tot eene soort van schikking geneigd was. In de bedoelde bijeenkomst is besloten, dat men het voorstel voor eene tweedemaal in beraadslaging zou nemen, in den loop waarvan men wijzigingen in de wet van den 31 Mei zou voorslaan. Er zou, in dat geval, geene eenvoudige verwerping dier wet plaats grijpen; iets hetgeen altijd zeer krenkend voor den President der Republiek zou wezen.

De verdeeldheid tusschen de Ministers, in de zitting der vergadering gebleken, heeft in een aan het Elysée gehouden Ministerraad tot hevige woordenwisselingen tusschen de heeren *Daviel*, *Giraud* en *de Thorigny* aanleiding gegeven; de twist liep zoo hoog dat de President tusschenbeide moest komen; het ontslag van een der ministers zal waarschijnlijk het gevolg van deze verdeeldheid wezen, men weet echter nog niet of het den heer *Giraud* of den heer *Daviel* zal gelden.

— Heden heeft de wetgevende vergadering beraadslaagd over het voorstel der commissie van onderzoek, [illegible] tot afschaffing der wet van 31 Mei, tot geen tweede beraadslaging over te gaan, en het ontwerp van het bewind derhalve dadelijk te verwerpen. De uitslag is geweest dat zich 348 stemmen daartegen, doch slechts 357 stemmen daarvoor verklaarden, zoodat *het nieuwe kieswet-ontwerp met eene meerderheid van slechts 7 stemmen verworpen werd.*

Deze uitkomst maakte een geweldigen indruk; de president *Dupin* den uitslag bekend makende, voegde er de veelzeggende woorden bij: «behoudens rectificatie."

Bij de discussie hebben de heeren *Daru* en *Vatimesnil* de wet van 31 Mei verdedigd; de ministers *Thorigny* en *Daviel* hebben voor de afschaffing dier wet gepleit; de heer *Michel* van Bourges, insgelijks daarvoor sprekende, heeft inzonderheid de beginselen der bergpartij daarbij op den voorgrond gesteld.

— De heer *L. de Laborde* heeft een voorstel in de wetgevende vergadering gedaan tot wijziging der kieswet van 31 Mei; het domicilie om kiezer te zijn wordt daarbij op een jaar gesteld.

— Men weet dat sinds vele jaren tusschen de Roomsch-katholieke en de Grieksch-katholieke bevolking getwist wordt over het bezit der door bijbelsche herinneringen gewijde oorden in Palestina, en dat de aanspraken der eerste door Frankrijk, en der laatste door Rusland ondersteund worden. »Dit vraagstuk — zoo wordt uit Konstantinopel, dd. 25 October, aan het *Journal des Débats* geschreven — »heeft eene bedroevende wending genomen. De Fransche gezant was het met de Porte bijna eens geworden over eene schikking, volgens welke de betwiste heiligdommen gemeen goed van beide partijen zouden zijn, toen de Sultan een eigenhandigen brief van den Keizer van Rusland ontving, waarin hij dringend verzocht, en als eene gunst, in zijn naam en dien zijner familie, alsmede in naam zijner godsdienst, vroeg, dat aan de vertoogen van Frankrijk in deze zaak niet verder gehoor zou worden verleend; daarbij waren betuigingen van warme vriendschap jegens den Sultan en van zucht om hem van dienst te zijn, gevoegd. Na zulk een brief durfde de Sultan niet verder gaan, en de onderhandeling met den Franschen gezant is dadelijk geschorst."

Nog wordt aan het genoemde Blad gemeld, dat de Porte, tot dekking van het tekort in de schatkist, bepaald heeft dat van de jaarwedde van elk ambtenaar tien per cent, voor eens, zal worden ingehouden, en door elk hoofd van een gezin in het rijk zonder onderscheiding van godsdienst, eene buitengewone belasting, voor eens, van 20 piasters zal worden opgebragt.

Te Bagdad woedde, volgens berigten van den 23. September, de cholera hevig. De Porte schijnt thans quarantaine-maatregelen tegen die ziekte nutteloos te achten, althans de van Bagdad komende goederen werden in de Europesche havens van Turkije zonder eenige voorzorgen toegelaten.

— De zitting der Spaansche kamers is den 6den dezer zonder plegtigheid geopend, met de voorlezing van het koninklijk besluit waarbij de kamers werden bijeengeroepen. De kamer van afgevaardigden heeft dadelijk, op voorstel van een harer leden, besloten, aan de bevolking van Cuba den dank der vergadering te betuigen wegens den moed en de trouw, door haar bij den inval der vrijbuiters onder aanvoering van *Lopez* betoond.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 56,90; 5 pCt. 90,55; Rom. Leening 75½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den November.

De senaat heeft Dingsdag het ontwerp-antwoord op de troonrede, zoo als het ingevolge de eerste discussie gewijzigd was, met enkele nadere veranderingen, aangenomen. De paragraaph betrekkelijk de openbare werken bevat den volgenden wenk: »het nut van *wel overlegde en naar onze* »*finantiële hulpmiddelen berekende* openbare werken wordt door den senaat »erkend."

Het ontwerp gewaagde van den »staat van onzekerheid waarin het leger zich bevindt." Op voorstel van den minister van binnenlandsche zaken, is deze uitdrukking geschrapt. »De beste regeling van ons krijgswezen — zeide hij — is thans een punt van onderzoek; maar daarom is de toestand des legers niet onzeker. Velen wenschen eene betere inrigting, die volgens eenigen minder, volgens anderen meer dan de tegenwoordige zou kosten; doch niemand is er die betwist dat Belgie een sterk en op hechte grondslagen gevestigd leger moet hebben."

— De kamer van volksvertegenwoordigers heeft Dingsdag de beraadslaging over het antwoord op de troonrede voortgezet, en een aantal paragraphen van het ontwerp aangenomen. Een amendement strekkende om eene verhooging der thans bestaande matige invoerregten op levensmiddelen wenschelijk te verklaren, is door de kamer verworpen, na een betoog van den minister van finantiën dat het tarief voor den invoer van levensmiddelen niet naar dezelfde beginselen als dat voor de producten der fabrieknijverheid, kon werden ingerigt.

De kamer van volksvertegenwoordigers heeft in hare zitting van Woensdag de beraadslaging over het antwoord op de troonrede ten einde gebragt, en het geheele adres met 87 van de 82 stemmen aangenomen.

— De bisschop van Luik heeft, op het voorbeeld van den aartsbisschop van Mechelen, in een ter openbaarmaking bestemden brief het besluit verdedigd van de Belgische geestelijkheid, om uitmaal bij den aanvang van het schooljaar in de staatsinrigtingen van middelbaar onderwijs de viering der gebruikelijke kerkplegtigheden te weigeren, uithoofde dat het staatsonderwijs thans geene genoegzame waarborgen van zedelijke en godsdienstige strekking opleverde, om hetzelve door een openlijk blijk van goedkeuring van de zijde der Kerk, aan de huisvaders te kunnen aanbevelen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den November.

In de zitting der Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag is ingekomen een wets-ontwerp, tot goedkeuring van artikelen en gedeelte artikelen, wettelijke regten betreffende, voorkomende in het verdrag van

handel en scheepvaart, den 20 September jl. tusschen de gevolmagtigden van Nederland en Belgie te 's Gravenhage gesloten. Dit stuk, met de daartoe behoorende bijlagen, zal worden gedrukt en een en ander verzonden naar de afdeelingen van het loopende tweemaandelijksche tijdvak.

Er zijn onderscheidene verzoekschriften ingekomen waaronder een van de heeren *Hope en Comp,*. en andere handelshuizen te Amsterdam, houdende aandrang tot de aansluiting van den Rijn-spoorweg.

Een aantal adressen is ingekomen van personen, die voor het ambt van commies-griffier verzoeken in aanmerking te komen, als 1°. Mr. *H. Bosscha*, advocaat bij het hof van Noordholland; 2°. Dr. *J. A. Gratama*, adjunct-redacteur van de Nederlandsche *Staats Courant*, 3°. Mr. *H. B. Weenink*, advocaat te 's Gravenhage, 4°. *P. H. Berkhout*, advocaat te Leiden; 5°. ridder *Fauna*, te 's Gravenhage; 6°. *Engering*, ambtenaar bij de Algemeene Rekenkamer; 7°. *W. J. de Vries van Heyst*, te 's Gravenhage; 8°. *Roesgen von Flos*, te 's Gravenhage; 9°. Mr. *C. Vosmaer*, 10°. *B. Kleszenaar*, 11°. *Nolthenius van Elsbroek*. allen advocaaten te 's Gravenhage. — Plaatsing op de lijst der kandidaten.

— De Voorzitter geeft kennis, dat tot rapporteurs der eerste afdeeling van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1852 is benoemd de heer *van Goltstein*, in plaats van den heer *de Man*, die, blijkens heden ingekomen kennisgeving, door ongesteldheid verhinderd wordt, aan de werkzaamheden der Kamer deel te nemen.

Voorts zijn de commissien van rapporteurs over de hoofdstukken V, IX A en IX B derzelfde begrooting met hare rapporten gereed, zoo ook met dat omtrent de wet op de middelen. — Drukken en ronddeelen, en bepaling, dat de beraadslagingen daarover zullen plaats hebben in de volgorde der hoofdstukken.

Aan de orde van den dag is beraadslaging over: 1°. het wetsontwerp, betreffende dadingen omtrent kapitalen ten laste van groote wegen in het hertogdom Limburg.

De *Minister van Finantien* geeft te kennen, dat reeds uit het verslag der commissie van rapporteurs gebleken is, dat de reden van de indiening dezer voordragt geweest is, om met de regeling der zaak niet te wachten tot na de behandeling der Staatsbegrooting. Het scheen, dat het ontwerp niet tijdig genoeg zou kunnen afgedaan zijn, om de uitgaven, daaruit voortvloeijende, nog op de begrooting voor 1852, vóór hare vaststelling, te kunnen brengen.

Vermits het nu evenwel gebleken is, dat het onderwerp nog vóór de deliberatie over de begrooting in staat van wijzen is gebragt, meent de Minister, dat er uit dien hoofde geene noodzakelijkheid bestaat, om het bij eene afzonderlijke wet te regelen. Hij is derhalve voornemens, den rentelast, uit de goedkeuring van de in het ontwerp omgeschreven dadingen voortvloeijende, alsnog bij wijziging van hoofdstuk IX A, op de begrooting van 1852 te brengen, en verklaart, namens den Koning, gemagtigd te zijn, het tegenwoordige wets-voorstel in te trekken.

De heer *Bachiene* betuigt zijn leedwezen over deze intrekking, en verzet zich tegen het gevoelen, in het verslag opgenomen, alsof voor de transactie, welke het hier geldt, geene goedkeuring der wetgevende magt noodig zou zijn.

De *Minister* antwoordt, dat, door de intrekking, de gelegenheid niet wordt afgesneden, deswege van gevoelen te wisselen; want dat de zaak eenvoudig wordt overgebragt naar hoofdstuk IX A, en vóór dat dit hoofdstuk toegestemd zal zijn, zal er tot geene dading in deze kunnen worden overgegaan.

2°. Daarna is in beraadslaging gebragt het ontwerp tot aanvulling van hoofdstuk IV, art. 31, der begrooting over 1851 (*Pensioenen*). — *Aangenomen*, zonder discussie, met *algemeene* stemmen.

5°. Eindelijk is, mede zonder deliberatie, met *algemeene* stemmen, *aangenomen*, het ontwerp tot vaststelling der afzonderlijke begrooting van de uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1852. — De vergadering is daarna gescheiden.

— In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren, is ingekomen eene missive van den Minister van Finantien, ten geleide eener nota van wijzigingen voor het hoofdstuk IX A der Staatsbegrooting over 1852, ten gevolge der intrekking van het ontwerp van wet wegens dadingen in Limburg. Nog is ingekomen eene gelijke missive, met eene nota tot wijziging van hoofdstuk IX B, en wel in art. 2. — Een en ander zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Onderscheiden ingekomen verzoekschriften worden naar de daartoe gestelde commissie verzonden.

Overgegaan zijnde tot de benoeming van den commies-griffier der Kamer, is daartoe, na vier stemmingen en eene tusschenstemming, benoemd mr. [illegible] Hoogen Raad der Nederlanden.

De commissie tot de verzoekschriften heeft [illegible] aantal in hare handen gestelde adressen verslag [illegible] vergadering is gescheiden.

— In de zitting der Provinciale Staten van dit gewest waren ll. Maandag aan de orde de beraadslagingen over de conclusiën der afdeeling, op eene missive van den Minister van Binnenl. zaken, om alsnog aan de Willemstad eene subsidie van *f* 1000 te verleenen tot daarstelling van eene aanlegplaats voor stoombooten, zullende in dat geval het Rijk de nog ontbrekende *f* 1,800 voor zijne rekening nemen; ten aanzien van welke zaak de afdeeling in eenen afwijzenden zin beslist had.

Op deze conclusie is door den heer *van der Poest Clement* een schriftelijk amendement ingediend, strekkende dat aan de Willemstad, tot voorschreven einde, eene subsidie van *f* 1000 verleend worde.

De *Voorzitter* vermeent dat het doelmatig zoude zijn; eerst in omvraag te brengen: zal er al of niet subsidie worden verleend? eenmaal deze vraag beslist zijnde, zal men nader kunnen beramen.

De heer *de Ram* doet het nut der bedoelde aanlegplaats in het belang der provincie uitkomen, doch wenscht als voorwaarde der te verleenen subsidie te stellen, dat de gemeente Willemstad nimmer geregtigd zal zijn eenig havengeld voor het gebruik der aanlegplaats te heffen.

Na eene langdurige discussie en nog eenige woordenwisseling over de vraag of het Rijk, dan wel de Willemstad het werk zal aanleggen, stelt de voorzitter, uithoofde van het uiteenloopende der denkbeelden voor, om eerst de conclusie van het rapport, strekkende tot afwijzing der subsidie in omvraag te brengen; ofschoon de heer *Buysen* als voorzitter en de heer *Coovels* als rapporteur der afdeeling verklaren, bereid te zijn, de conclusie zoodanig te wijzigen, dat de subsidie wordde voorgesteld. Bij hoofdelijke omvraag wordt de conclusie van het rapport verworpen met 49 stemmen tegen 3.

Thans komt het voorstel in behandeling of aan het Rijk eene subsidie van *f* 1000 verleend zal worden onder de reeds vroeger vermelde voorwaarden, en dit voorstel wordt met 41 tegen 11 stemmen aangenomen.

Aan de orde wordt gesteld het rapport der 3de afdeeling, betrekkelijk de te verleenen subsidie aan de gemeente Dongen, tot aanleg van eenen communalen weg over Rijen tot aan den grooten straatweg; de afdeeling had geconcludeerd tot het verleenen eener subsidie van 45 pCt. De heer *Middelkoop* stelde voor de subsidie te verhoogen tot 55 pCt. en deze subsidie is na eenige discussie zonder hoofdelijke omvrage verleend.

Door den heer *H. Guljé*, wordt een voorstel gedaan strekkende om bij opvolgende aanvragen voor communale wegen ruime bijdragen te verleenen, ten einde den aanleg en het onderhoud daarvan door de gemeenten te bevorderen en daardoor de nadeelige vooruitzigten, welke uit het kostbaar onderhoud der wegen voor de financiën der provincie bestaan, eenigzins weg te nemen. Verzending naar de 3de afdeeling.

— In de zitting van Dingsdag werden aan de orde gesteld de beraadslagingen over het rapport der 3de afdeeling, strekkende om een nader adres aan den Koning in te dienen betrekkelijk het digten van den Beerschen Overlaat.

De *Voorzitter* ontkent de gronden van billijkheid niet, waarop het rapport steunt, doch vreest dat deze poging even vruchteloos zal zijn als de eerste, omdat het punt niet genoegzaam is toegelicht en in den eigen boezem der provincie niet tot regeling is gekomen. Hij geeft alzoo der vergadering in overweging om het rapport met de stukken naar Gedep. Staten te verzenden, ter fine van een nader onderzoek en tot het hooren der belanghebbenden. De vergadering vereenigt zich met dit voorstel.

De *Voorzitter* stelt voor, om het rapport van den hoofd-ingenieur van den Waterstaat over den toestand der provinciale wegen en het verslag der Gedep. Staten over den toestand der provinciale kas, welke ter visie hebben gelegen, thans voor notificatie aan te nemen. Op voorstel echter van den heer Mr. *N. Sassen* wordt besloten, dat die stukken nog eenige dagen ter visie zullen blijven.

Verschillende rapporten worden uitgebragt, onder anderen bij monde van den heer *Guljé* op eene missive van Gedep. Staten houdende mededeeling der met de gemeente 's Hertogenbosch gevoerde correspondentie en onderhandelingen over het heffen van straatweggelden aan het zoogenaamde kleine barriertje onder Vught en het door Gedep. Staten gedaan aanbod van *f* 1000 voor het opheffen dier barrière. Concl. de vordering van *f* 2000, door de gemeente 's Hertogenbosch gedaan af te wijzen en het aanbod van Gedep. Staten goed te keuren.

Na de beraadslaging worden de conclusiën der afdeeling in omvraag gebragt en aangenomen met [illegible] tegen [illegible] stemmen.

Het vroeger gedaan voorstel van den heer *de Wit*, om een slot-artikel ter regeling van de werkzaamheden der voorzitters van de afdeelingen bij het ontworpen reglement van orde te stellen, verwerpt de vergadering, en alzoo wordt het geheele reglement van orde dezer vergadering zoo als dit is gewijzigd, met al de daarop aangenomen amendementen en sub-amendementen goedgekeurd.

Een rapport van den heer *van Cooth*, aangaande de borgstelling van ambtenaren en dat van den heer *van Reijsingen* op de verschillende adressen van schippers enz., tot afschaffing of vermindering der sas- of schutgelden, op de riviertjes Mark en Dintel bij Breda, worden insgelijks aangenomen.

De heer *van der Poest Clement*, doet verslag over de alnog verschuldigde gelden voor het aanleggen van kunstwegen door onderscheidene gemeenten in de Langstraat, en concludeert om deze zaak nogmaals te verzenden naar de 2de afdeeling, hetgeen de vergadering goedkeurt.

De heer *van Swieten* brengt verslag uit over een dergelijk onderwerp als het voorgaande, doch rakende andere gemeenten, en concludeert om gedeputeerde staten te magtigen de bedoelde gemeentebesturen in regte te betrekken. Wordt conform besloten.

De heer [illegible] namens afdeeling 3, voor [illegible] of [illegible] over Oirschot naar Tilburg, aan gedeputeerde staten ter fine van onderzoek op te dragen. Dit rapport wordt aan de orde gesteld.

De heer *van Dijk* idem, over den weg van Grave naar St. Oedenrode, waarop gelijke beschikking valt.

Dr. *Sassen* doet rapport over eenen weg van Eindhoven naar de Belgische grenzen. Renvooi naar gedeputeerde staten.

De afdeeling 2, brengt nog een rapport uit over het gemis van heerlijke regten in Capelle, dat ter visie wordt gelegd, waarna de vergadering scheidt.

— In de zitting van Woensdag zijn de beraadslagingen over den weg van Eindhoven over Oirschot naar Tilburg geopend, niemand voerde echter daarover het woord, waarop de conclusien van het rapport aangenomen werden.

Het rapport betrekkelijk den weg naar St. Oedenrode werd om nadere inlichtingen te bekomen naar gedeputeerde staten gezonden, desgelijks het rapport over het adres van den markies *de Betuwe*.

Eenige stukken zijn weder ingekomen; ook worden nog eenige rapporten uitgebragt. Onder anderen doet de heer *van der Poest Clement* verslag over den gevraagden weg van Eindhoven naar de Limburgsche grenzen en concludeert tot het verleenen van 50%. Ter visie tot Vrijdag.

De heer *de Quay*, over de kwestie om den weg van St. Oedenrode naar Helmond, over Son en Breugel te leggen, concludeert tot verwijzing naar gedeputeerde staten. Conform besloten.

Mr. *P. van den Heuvel* doet verslag over het ingediend schriftelijk voorstel van den heer *Guljé*, om aan gemeentewegen steeds eene subsidie van minstens 50% toe te kennen. Ter visie tot de laatste zitting.

— In de Zitting van Donderdag is onder anderen ingekomen een voorstel van den heer *N. F. Sassen*, strekkende om aan eene commissie op te dragen: 1°. het verzamelen van al de bestaande provinciale reglementen en verordeningen; 2°. het doen van een onderzoek naar de doelmatigheid en werking hunner bepalingen; 3°. zoodanige verbeteringen of wijzigingen daaromtrent te ontwerpen, als haar geraden zal voorkomen, en 4°. van een en ander een verslag op te maken en gedrukt in te zenden, om zoo mogelijk in de zomerzitting van 1852 aan het oordeel der vergadering te worden onderworpen; voorts aan den Koning de magtiging te vragen, om ook na de sluiting der vergadering hare werkzaamheden voort te zetten; tenzij de vergadering het meer geraden mogt oordeelen, de voorgestelde werkzaamheden aan Gedeputeerde Staten op te dragen.

Bij monde van den heer *Pape*, werd rapport uitgebragt op het voorsel van den heer *C. van Rijckevorsel*, lid der vergadering, tot opheffing van het fonds tot uitbetaling van het gemis van heerlijke regten enz. en tot regeling van al hetgeen daarmede in verband staat. *Concl.* tot renvooy aan Ged. Staten, ten einde aan de vergadering zoodra mogelijk over te leggen: 1° een historisch overzigt met de noodige bescheiden over de daarstelling van genoemd fonds; 2° een verslag van de wijze waarop het is beheerd; 3° een volledige staat van den tegenwoordigen toestand van het fonds, ten einde de vergadering in staat te stellen, over de in het voorstel bedoelde zaak behoorlijk te oordeelen. Conform besloten.

Bij monde van den heer *van Swieten*, op eene missive van Gedep. Staten, met mededeeling eener misive van den Minister van binnenlandsche zaken, houdende bezwaren tegen het in de zomervergadering van 1851 door de Staten genomen besluit over den geprojecteerden rijksweg van Tilburg naar de Belgische grenzen, in communicatie met Turnhout. De Minister geeft hoofdzakelijk te kennen, dat, tengevolge der geslotene overeenkomst met Belgie, de rigting over Goirle niet kan veranderd worden; dat echter de weg over Goirle ook van provinciaal belang is en dus eene bijdrage van de provincie verwacht wordt, zonder welke de weg van Tilburg naar de Belgische grenzen zou moeten opgegeven worden, tot eene meer geschikte gelegenheid, wanneer de Staten van Noord-Brabant zelve hun belang ten dezen zouden inzien. *Concl.* tot aanbod van 15 pct. in de kosten van de rigting over Goirle, met kennisgeving, dat zoo er nog verandering mogt kunnen gemaakt worden, om de rigting over Hilvarenbeek te nemen, de provincie ... pct. zou bijdragen, onafhankelijk van de bijdragen door de gemeente Hilvarenbeek aangeboden. Ter visie, aan de orde der eerstkomende vergadering.

— Het *Staatsblad* n°. 139 bevat een Koninklijk besluit van den 29sten October ll., omtrent de goedgekeurde reglementen voor het aftappen en schoonhouden der kanalen enz., tot het grondgebied van Nederland en Belgie behoorende.

Het *Staatsblad* n°. 140 behelst een besluit van den 14den November 1851, betrekkelijk de beëdiging van de daarbij bedoelde officieren, onderofficieren en korporaals, als ambtenaren, belast met het opsporen van misdrijven, en als hulpofficieren van justitie.

Het *Staatsblad* n°. 141 behelst een besluit van den 5den November 1851, waarbij, met intrekking van dat van 15den Februarij 1815, n°. 16, nadere bepalingen worden gemaakt ten aanzien van het gelijktijdig bekleeden van ambten.

De beide hoofdbepalingen zijn:

Art. 1. De Rijksambtenaar, die bij het zijne een ander Rijksambt erlangt, of hiermede tijdelijk belast wordt, geniet de daaraan verbondene jaarwedde, zoo deze *f* 300 te boven gaat, niet, dan met Onze magtiging, daartoe in elk bijzonder geval bij besluit te verleenen.

Art. 2. Voor jaarwedde worden gehouden de gewone en buitengewone inkomsten en voordeelen, die het ambt medebrengt.

Reis- en verblijfkosten, daggelden en vacatiegelden zijn echter daaronder niet begrepen.

— Bij besluit van den 12 November ll. heeft Zijne Majesteit, aan *J. L. Hallungius*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als adjunct-houtvester belast met eene subadministratie in het eerste jagtdistrict der provincie Noordbrabant.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit von den 5den November 1851, n°. 57, goedgevonden de navolgende officieren tot het personeel der militaire administratie behoorende, op grond van langdurige dienst, krachtens art. 42 § 2 *a* der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128) en de artt. 13 en 14 van de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129) op pensioen te stellen, als: *W. van der Plas*, kapitein-kwartiermeester bij het departement van Oorlog, onder toekenning van den titulairen rang van majoor en met vergunning om de dienstkleeding-uniform voor de kwartiermeesters bepaald, te blijven dragen, *f* 1080; *X. van der Beek*, kapitein-kwartiermeester bij het 4de regiment dragonders, *f* 990, deze beiden, met toepassing tevens van art. 19 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), en *J. van Dijl*, kapitein, directeur van het groot Rijks-hospitaal te Utrecht, *f* 900;

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden:

1°. den gepensionneerden luitenant-kolonel titulair *M. J. Brepoels*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol uit zijne betrekking van tijdelijk directeur van Rijks magazijn van kleeding equipering enz. te Delft, te ontslaan, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten; 2°. te benoemen: tot directeur bij 's Rijks magazijn van kleeding, equipering enz. te Delft den gepensionneerden kapitein-kwartiermeester (majoor titulair) *W. van der Plas*; tot administrateur van kleeding en wapening bij het 3de regement infanterie, den kapitein-kwartiermeester *R. J. C.* baron *van der Capelle*, thans voor de werkzaamheden van administrateur van kleeding en wapening bij de militaire academie te Breda gedetacheerd; tot kapitein-kwartiermeester bij het 4de regement dragonders (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant-kwartiermeester *W. P. J. Knobbeler*, van het bataillon mineurs en sapeurs; tot kapitein, directeur bij het groot Rijkshospitaal te Utrecht (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant-kwartiermeester *G. Theunissen*, van het 4de regement infanterie; tot 1sten luitenant-kwartiermeester bij het 2de regement vesting-artillerie (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant-kwartiermeester *J. A. Saltet*, van het korps; tot 1sten luitenant-kwartiermeester bij het 5de regement infanterie (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant-kwartiermeester *W. G. Medenbach*, van het regement; tot kapitein van de 3de klasse bij het korps ingenieurs, mineurs en sapeurs, naar ouderdom van rang, den 1sten luitenant *E. H. Bergsma*, van het korps; tot 1sten luitenant bij het korps ingenieurs, mineurs en sapeurs (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *F. P. Klijnsma*, van het korps; bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie, tot officier van gezondheid der 3de klasse, den heer *J. K. Ploem*; 3°. in activiteit te stellen: als kapiteins administrateurs van kleeding en wapening: de gepensionneerde kapiteins titulair: *W. M. Visser*; *C. J. L. Strüter* en *A. Meijer*, thans respectivelijk met de waarneming van gezegde functien bij het 1ste regement vesting-artillerie, het 1ste regement dragonders en het regement veld-artillerie belast; en zulks met intrekking van het bij onderscheiden besluiten, hun toegekend pensioen; 4°. over te plaatsen: bij het departement van Oorlog, den 2den luitenant-kwartiermeester *W. F. Meijl*, van het regement grenadiers en jagers; bij het regement grenadiers en jagers, den 2den luitenant-kwartiermeester *M. R. Hamming*, van het 2de regement dragonders.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 6den dezer, n°. 15, goedgevonden den ritmeester jhr. *C. H. F. van Capellen*, op grond van § 2 van art. 38 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), te stellen op non-activiteit.

— Volgens berigten uit Stockholm van den 5den zou de jonggeboren Prinses bij den doop de namen *Louise Josephine Eugenie* erlangen. De tot op den 5den uitgegeven bulletins nopens den toestand van H. K. H. de Kroonprinses en van de jonggeborene luiden allezins gunstig.

— Te 's Hage zijn van Berlijn aangekomen de geheime legatieraad *Philipsborn* en de heer *Helmentag*, ten einde onderhandelingen aan te knoopen tot het sluiten van een traktaat van handel en scheepvaart tusschen het Tolverbond en de Nederlanden.

— Uit de rekening van het fonds der Koninklijke ... over 1849 blijkt, dat de ontvangsten hebben bedragen *f* 1,786,605.83 en de uitgaven *f* 30,000, zoodat het fonds een batig slot aanwijst van *f* 1,756,605.83.

— Dingsdag is in het duin boven Haarlem, op eene plegtige wijs, de aanvang gemaakt der werkzaamheden voor de waterleiding van daar naar en in Amsterdam. Nadat de voorzitter der commissie de heer Mr. *J. van Lennep*, eene toepasselijke aanspraak tot de aldaar aanwezigen had gerigt, heeft Z. K. H. de Prins *van Oranje* de eerste spade in den grond gestoken, onder het spelen der muzijk en het lossen van het geschut.

— Zijn Doorluchtige Hoogwaardigheid mons. *Cornelius Ludovicus* baron *van Wijkerslooth*, heer van Schalkwijk, bisschop van Curium *in partibus infidelium*, kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw, residerende op de hofstede *Duinzigt*, gemeente Oegstgeest, is aldaar, Maandag avond ten zes ure, na een langdurig en smartelijk lijden, dat hij met Christelijke gelatenheid droeg, overleden.

— Den 8 dezer is te Amsterdam, in den ouderdom van ruim 85 jaren overleden jhr. mr. *P. S. Dedel*, oud lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— De Spaansche agent, belast met de regeling der conversie van Spaansche fondsen, de heer *Borrajo*, is te Amsterdam aangekomen.

— Uit Tilburg schrijft men van den 13den het volgende:

»De vier kapitale bouwhoeven, toebehoorende aan de hooge Erfgenamen van wijlen Z. M. *Willem II*, hebben gisteren avond in de provisionele verkooping opgebragt: nommer 1, kooper *van Spoordonk* te Oosterhout *f* 8700, hierop 20 slagen tot verhooging *f* 60, dus *f* 8760; — nommer 2, dezelfde, *f* 5900, 20 slagen *f* 60, dus *f* 5960; — nommer 3, *W. van Hees* te Tilburg *f* 5270, hierop 95 slagen *f* 285, dus *f* 5555; — nommer 4, *van Roessel* te Helvoirt *f* 5250, 10 slagen *f* 30, dus *f* 5280. — De finale toewijzing zal Woensdag 26 dezer plaats hebben.

Tegen 4 December zijn weder in publieke veiling gebragt: het buitengewoon belangrijk buitengoed van wijlen Z. M. *Willem II*, genaamd *Dongenwijk* cum annexis, eene vorname pannen- en steenbakkerij, groote schapenkooi en boerenhuizinge, en een aantal percelen bouwland enz., alles gelegen aan den straatweg van Tilburg op Breda, ter lengte van circa een uur gaans.»

— H. M. de Koningin Weduwe heeft zich gisteren van Soestdijk naar Utrecht begeven, om het standbeeld van wijlen haren Gemaal in het atelier van den heer *Georges* te bezigtigen, en heeft, onder blijken der levendigste aandoening, dien Kunstenaar hare hoogste tevredenheid betuigd.

— De *Utrechtsche Courant* zegt dat de poststempels, die in 1852 voor de te frankeren brieven zullen worden ingevoerd, op de Munt te Utrecht gereed zijn. Behalve 's Konings beeldtenis is de geldwaarde van 15, 10 en 5 cents, daarop vermeld.

— Zr. Ms. korvet *Sumatra*, onder bevel van den kapitein ter zee *F. X. R. 't Hooft*, is ll. Dingsdag van Vlissingen naar de Middellandsche Zee vertrokken.

— Volgens alhier ontvangen berigt uit Paramaribo van den 8sten Oc-

tober was de gezondheidstoestand onder de stadsbevolking en de slavenmagten op de plantagies steeds beterende, en ofschoon zich nog enkele op zich zelve staande sterfgevallen voordeden, meende men de geheerscht hebbende epidemie als geweken te mogen beschouwen.

Daarentegen had men de treurige tijding uit de Europesche kolonisatie ontvangen, dat de gele koorts in eene verontrustende mate onder de kolonisten was uitgebarsten. In de maand September had men er acht sterfgevallen geteld, en het aantal zieken bedroeg op 3 October 31. Van de zijde des kolonialen bestuurs waren de noodige maatregelen genomen om zooveel mogelijk hulp en leniging te verschaffen. Onder anderen was de officier van gezondheid der 2de klasse *Lente* derwaarts gezonden, om den geneesheer, die zelf ten gevolge eener doorgestane ziekte nog zwak was, in de verzorging der zieken de behulpzame hand te bieden.

De verdienstelijke beeldhouwer *J. van der Ven* had van H. M. de Koningin den last ontvangen om in zijne edele kunst te gelijk den jonggeboren Prins en den te vroeg aan het ouderlijk hart ontrukten Prins *Maurits* te gedenken. De kunstenaar heeft zich van deze taak op eene meesterlijke en gevoelvolle wijs gekweten. De door hem vervaardigde studie, welke reeds de goedkeuring der waardige moeder heeft verworven, stelt in gelijkenis Prins *Maurits* als een engel voor, zijn jonggeboren broeder in de armen houdende. Het kunststuk wordt in wit marmer gebijteld en zal een grootte hebben van eigen *l. L.*

Zondag avond ll. werd in de voormalige, thans nieuwe Kerk, de welerw. heer *J. P. Hasebroek*, beroepen predikant bij de Herv. Gemeente aldaar op plegtige wijze in zijn heilig dienstwerk bevestigd, door den welerw. heer *H. H. Sluiter*, jongste predikant bij voorn. gemeente, die bereidwillig deze taak op zich genomen heeft, naar aanleiding van Efez. 11: 22. » *Op welken ook bij mede gebouwd wordt tot eene woonstede Gods in den Geest.*« Woensdag avond had daarop in de nieuwe Kerk de intrede plaats van den wel-eerw. heer *J. P. Hasebroek*, die zijne bediening aanvaardde met de woorden uit Gal. VI, vs. 14a: » *Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heer Jezus Christus.*«

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 9 Nov. tot en met 15 Nov. 1851. 4 mann. 2 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 9 Nov. tot en met 15 Nov. 1851. 7 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 9 Nov. tot en met 15 Nov. 1851. 3 mann. 3 vrouwel. geslacht.

Een levenloos aangegeven kind.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 November.

TARWE zonder verandering. Verkocht: 130 ℔. Witbonte Poolsche *f* 280; 126 ℔. Nieuwe Geldersche *f* 265.

ROGGE iets hooger met goeden handel. Verkocht in consumptie: 120 ℔. Pruiss. *f* 185; 122 ℔. dito *f* 189; 120 ℔. O. Petersb. *f* 180; 121 ℔. N. dito *f* 182, in Entr.; 122 ℔. Pruiss. *f* 186, in Ents.

GERST wat aangenamer: 116, 117 ℔. Deensche *f* 165, *f* 167.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren dadelijk 53 P. vl.; in Nov. eerstk. 55 P. vl.

LIJNZAAD een weinig 106, 107 ℔. Archang. *f* 275; 105, 106 ℔. Koningsb. *f* 262.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 31¾; Vlieg. *f* 30¾; 1 Dec. eerstk. *f* 30½; 1 Mei eerstk. *f* 32¾; 1 Sept. en Oct. eerstk. *f* 34.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 35; Vlieg. *f* 34.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 37½.

RAAPKOEKEN, per 1040 st. *f* 55 à 58. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8 à 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 11. NOVEMBER 1851.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van	*f* 7,20	tot	*f* 7,88.
Het dito dito Rogge (Oude)	»	0,00	»	0,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	»	5,50	»	5,65.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	»	0,00	»	4,80.
Het dito dito Boekweit	»	4,60	»	4,80.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,15.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,15.
Een Roggen- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	0,23½.
Een Roggebrood, van 3 pond Nederl.			»	0,27.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16.
Het dito pond Boter			»	0,65.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		*f* 0,00	tot	*f* 2,30.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,20.
Het 1000 Door Hout			»	2,00.
Het Bar. Spaanders			»	2,85.
De » Struiken			»	3,00.
[illegible]			»	3,70.

TWEEHONDERDSTE [illegible] LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

7e Trekking No. 7698, *f* 1000.

8e ——— Nos. 11,020, *f* 10,000; 15,588, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *November*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 57¼, 3 pCt. 66⅞, 15/16, 4 pCt. 89⅝, 11/16; H. Ind. Leening 4 pCt. 87⅝; Amort. Synd. 87¾, ½; Handelm. 105¾; Haarlemsch. 102¾; België 2½ pCt. 46½; Fr. Oblig. 3 pCt. 51⅛; Spanje Ardoins 15⅝, 9/16; dito van 810 p. st. 15⅝, ⅝; dito Onbep. St. 15⅜, 9/16; 3 pCt. 38½; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 34⅝, 33⅛; Coupons Ardoins 7⅝; Passive 5⅛; Fr. uitgest. 5⅛; Portugezen te Londen 5 pCt. 33⅜; Id. 4 pCt. 33⅞; Rusland 5 pCt. 104⅞, ¾; dito 1828—29 103⅞; Certif. 1831—33 94⅞; Id. 4½ pCt. 99¼, ⅛; Polen Certif. 76½; Oostenrijk Metalliek 5 pCt. 69½, 70⅛; Nieuwe 2½ pCt. 36⅝, ¾; Nieuwe 5 pCt. 77⅜, 78⅛, 77⅞.

Advertentiën.

25JARIGE HUWELIJKSVEREENIGING

van

W. VAN DONGEN

en

J. M. RIJSBERGEN.

BREDA, den 16. November 1851.

* * Heden overleed, op het onverwachtst, in den ouderdom van 77 jaren, de Welgeboren Heer A. H. CLARION, oud Agent van het Domein.

GINNEKEN, bij BREDA, 11 November 1851.

Eenige Kennisgeving.

Aan het Kunstminnende Publiek.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen gevoeligen dank voor het talrijke bezoek, hun op de afgeloopene NAJAARS-MARKT ten deele gevallen. Zij hopen zich te beijveren, die gunst verder te verdienen. Het is hun daarom aangenaam te kunnen mededeelen, dat het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad hun de goedgunstige toestemming heeft verleend om gedurende den aanstaanden Winter alhier 12 REPRESENTATIEN te geven, waarvoor het geëerd Publiek eene Abonnementslijst zal worden aangeboden, in de hoop dat zij door ruime inteekening in staat mogen gesteld worden, de voorgestelde Representatien te geven, zullende geene kosten of moeite door hen gespaard worden om door goede uitvoering der stukken aan de billijke verwachting te beantwoorden, en tevens daardoor hunne dankbaarheid te betoonen, voor de toegenegenheid, welke zij sedert jaren binnen *Breda* mogen ondervinden.

E. M. VAN BEEM

en

L. B. VAN SLUYS,

Tooneel-Directeuren.

De BURGEMEESTER van *Zevenbergen* maakt bij deze bekend, dat de van ouds bestaande PAARDEN- EN BEESTENMARKT, welke invalt op den *eersten Woensdag* na de Gorinchemsche Paarden- en Beesten-Markt, binnen deze Gemeente, op *Woensdag den 19. November* 1851, zal worden gehouden, waarop geene KRAMEN, STALLEN, enz. zullen worden toegelaten.

ZEVENBERGEN, den 6. November 1851.

De Burgemeester,

D. NELEMANS Jz.

* * De Medicinaalraad Dr. DOTZAUER te Bamberg betuigt, dat iedereen gerust de GALV. ELECTR. KETTINGEN van den heer GOLDBERGER kan gebruiken, daar zij volstrekt niet nadeelig werken kunnen, maar dat zij in alle Ziektevormen van het Vaat- en Zenuwgestel en in het bijzonder bij Jicht en Rheumatismen, waar de ondervinding geleerd heeft dat electro-galvanismus werkzaam is, uitstekende diensten doen.

Get. Dr. DOTZAUER,

Koninkl. Baijersch Gerichtsarts.

DE ECHTE GOLDBERGER'S KETTINGEN zijn in onderstaande Depôts te verkrijgen voor *f* 1.80 — *f* 2.70 — *f* 3.60 — *f* 5.40.

Amsterdam, Verkoophuis.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
[illegible] C. H. Veraart.
's Bosch, F. L. Welsch.
Boxmeer, F. Leblanc.
Breda, Wed. Wierix Folla.
Maastricht, Pinnavesi cadet.

UIT DE HAND TE KOOP:

de GEREEDSCHAPPEN, behoorende tot eene Complete KOPER- en BLIKSLAGERS AFFAIRE, en waaronder vooral uitmunt, eene extra schoone DUBBELE DRAAIBANK.

Te bevragen bij den eigenaar, den Heer J. KROONEN, op den *Haagdijk* te *Breda*.

* * A. BRINKMAN, te *Gouda*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

PARIJS EN LONDEN,

door **L. KALISCH.**

Naar het Hoogduitsch. *Prijs f* 3,40.

De Schrijver heeft een diep menschkundigen blik geworpen in het *Staats- en Volks-leven dier beide hoofdsteden*, welke thans zooveel besproken worden en waarheen zoo menig reiziger zijne schreden rigt. IN ALLE LEESGEZELSCHAPPEN, IN ELKE BIBLIOTHEEK VAN LUIMIGEN SMAAK, zal dit, in GEESTIGEN trant geschreven werk, gretig gelezen, en niet onwelkom aan zijne lezers bevonden worden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.